

338308

Zaaknr. 338303

NOTITIE VOOR DE COMMISSIE RUIMTELIJKE ZAKEN

Agendapunt

Onderwerp:

Onderzoek revolverend fonds glasvezel buitengebied

Aan de leden van de commissie voor Ruimtelijke Zaken,

Aanleiding:

In haar vergadering van 31 oktober 2013 (raad nr. 8) heeft de gemeenteraad een motie ingediend naar aanleiding van agendapunt: Vaststelling Programmabegroting 2014 enz. Zij heeft overwogen dat:

- het buitengebied van Putten achter het net dreigt te vissen voor de noodzakelijke infrastructuur voor betrouwbaar en snel internet via het glasvezel netwerk, wat binnen de bebouwde kom wél aangelegd is;
- de gemeente Putten over voldoende financiële reserves beschikt, onder andere voortvloeiend uit de zgn. Nuongelden;
- in verband met het Schatkistbankieren ook Putten gedwongen wordt de middelen bij de landelijke overheid onder te brengen, tegen minimaal rendement;
- de beschikbare gelden van Putten zijn en dus ook zo veel mogelijk voor Putten zelf ingezet zouden moeten worden;
- den revolverend fonds waarschijnlijk een beter rendement zal opbrengen dan gedwongen Schatkistbankieren.

En de gemeenteraad heeft het college opgeroepen om:

- een onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor het opzetten van een revolverend fonds ter ondersteuning van initiatieven voor het aanleggen van glasvezelnetwerken in het buitengebied;
- terugkoppeling te geven in de commissie RZ van januari 2014.

Vraag:

Wat zijn de mogelijkheden voor het opzetten van een revolverend fonds ter ondersteuning van initiatieven voor het aanleggen van glasvezelnetwerken in het buitengebied?

Vooraf:

Wat wordt verstaan onder een revolverend fonds?

Een revolverend fonds beoogt de realisatie van investeringen via laagrentende leningen aan derden in plaats van het verstrekken van subsidies. Het gaat om het tijdelijk ter beschikking stellen van middelen door een overheid. Rente en aflossingen vloeien weer terug in het fonds en zijn beschikbaar voor nieuwe investeringen. Hetzelfde geld wordt dus meermalen ingezet voor projecten die binnen de doelstelling vallen. Hierin onderscheid een revolverend fonds zich dus van een subsidie: een donatie of subsidie staat voor "eens gegeven, blijft gegeven". In het meest ideale geval worden de kosten voor een dergelijk fonds en het risico gedekt door de renten die de derden betalen over het geleende bedrag. Van belang is dat een dergelijk fonds op een gezonde manier wordt opgezet en beheerd. In verband hiermee ligt het fondsbeheer daarom vaak bij een externe, professionele fondsmanager.

Antwoord

In principe zou een revolverend fonds opgezet kunnen worden ter ondersteuning van initiatieven voor het aanleggen van glasvezelnetwerken in het buitengebied. Echter, de volgende vragen rijzen:

- a. Is een revolverend fonds het aangewezen instrument gelet op het feit dat het de intentie is van de Initiatiefgroep Glasvezel Buitengebied Putten om op korte termijn glasvezel in het buitengebied in (deel)projecten aan te leggen?
- b. Waar wordt het fondsbeheer ondergebracht?

Ad a.

Op dit moment zijn er twee initiatieven in het buitengebied voor de aanleg van glasvezel.

Het eerste initiatief is geïnitieerd door de Initiatiefgroep Glasvezel Buitengebied Putten in combinatie met Reggefiber, waarbij de gedachte is om glasvezel op basis van de zogenaamde Jelcer techniek aan te leggen in de drukriolering voor circa 500 adressen in het buitengebied. Door de Initiatiefgroep Glasvezel Buitengebied Putten zal een coöperatie worden opgericht die het regelen van de bewonersbijdrage als doel heeft. Het model gaat ervan uit dat de financiering door de provincie Gelderland en de Rabobank (voorgestelde looptijd 10 jaar) wordt verstrekt aan de op te richten coöperatie, welke coöperatie vervolgens de maandbetalingen zal innen van de bewoners. Daarnaast zal Reggefiber een deel van de investering financieren (Reggefiber wordt eigenaar van het glasvezelnetwerk). Door de provincie Gelderland is een lening toegezegd van € 200.000,00 (het betreft een achtergestelde geldlening met een looptijd van 10 jaar). Met de maandbetalingen aan de op te richten coöperatie kunnen de rentebetalingen aan de provincie Gelderland en de Rabobank plaatsvinden en kunnen de leningen worden afgelost.

Het tweede initiatief is ook geïnitieerd door de Initiatiefgroep Glasvezel Buitengebied Putten, waarbij de gedachte is om een glasvezelnetwerk aan te leggen voor circa 258 adressen via traditioneel graven. De Initiatiefgroep Glasvezel Buitengebied Putten beoogt hiertoe een netwerkcoöperatie op te richten die eigenaar en exploitant wordt van het glasvezelnetwerk.

Hiertoe is een lening aangevraagd bij de Provincie Gelderland (thans nog in behandeling, voorgestelde looptijd 15 jaar) en de Rabobank (voorgestelde looptijd 10 jaar). Door de bewoners zelf zal een bijdrage moeten worden voldaan van € 3.000,00 voor de netwerkaansluiting (eenmalige bijdrage, gedeeltelijke of volledige geldlening; voorgestelde looptijd 15 jaar). Ten slotte zijn vermogende inwoners of bedrijven in het buitengebied bereid onderhandse leningen/obligaties te verstrekken.

Gelet op het bovenstaande zouden middelen uit een op te richten revolverend fonds ter beschikking kunnen worden gesteld aan een door de Initiatiefgroep Glasvezel Buitengebied Putten op te richten coöperatie die als doel heeft het regelen van de bewonersbijdrage of aan de bewoners zelf. Echter, de looptijd van de leningen is lang waardoor het niet haalbaar is om op korte termijn het hele buitengebied van glasvezel te voorzien. De beschikbare gelden zullen namelijk pas weer ingezet kunnen worden voor een volgend (deel)project op het moment dat zij weer terug zijn gevloeid in het fonds. Op basis van de door de Initiatiefgroep Glasvezel Buitengebied Putten voorgestelde financiële modellen duurt dit dus een aantal jaren, terwijl de Initiatiefgroep Glasvezel Buitengebied Putten de wens heeft binnen korte termijn het gehele buitengebied te ontsluiten.

Ad b.

Tot nu toe worden alle revolverende fondsen waaraan de gemeente Putten gelden ter beschikking heeft gesteld, beheert door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (hierna: SVN). Navraag bij SVN leerde ons dat zij voor wat betreft de aanleg van breedband in het buitengebied geen raakvlakken ziet met haar toepassingsbereik, te weten de volkshuisvesting/de kwaliteitsverbetering van de fysieke woon- en leefomgeving.

Vervolgens is aan de Bank Nederlandse Gemeenten (hierna: BNG) de vraag voorgelegd of BNG fondsmanager zou willen worden. Aangezien BNG van mening is dat de totale looptijd van de initiatieven te kort is, lijkt haar dit geen logische keuze.

Om het fonds door de gemeente Putten zelf te laten beheren is geen optie gelet op alle wettelijk eisen aan fondsbeheerders en extra administratieve taken die daarmee gepaard gaan.

Conclusie oprichting revolverend fonds

De conclusie kan worden getrokken dat het oprichten van een revolverend fonds geen optie is, gelet op de (middel)lange looptijden van de leningen en de wens van de Initiatiefgroep Glasvezel Buitengebied Putten om op korte termijn het buitengebied van Putten te ontsluiten. Er is sprake van een eenmalig project wat in korte termijn wordt uitgevoerd, terwijl de gelden over een veel langere termijn terugontvangen zullen worden. Deze gelden kunnen vervolgens niet opnieuw uitgeleend worden ten behoeve van de aanleg van een glasvezelnetwerk. Die is dan immers al aangelegd. Er is bij dit project zodoende geen sprake van een revolverend karakter. Bovendien kan het fonds niet worden ondergebracht bij SVN/BNG. Het beheren van een revolverend fonds in eigen beheer is geen optie gelet op alle wettelijke eisen en extra administratieve taken.

Alternatieve mogelijkheden

Het oprichten van een revolverend fonds is geen passend instrument. Mogelijke alternatieven voor ondersteuning van de initiatieven zijn het verstrekken van een garantstelling of een lening aan de op te richten coöperatie van de Initiatiefgroep Glasvezel Buitengebied Putten.

Bij verstrekken van een garantstelling of lening moet de gemeente rekening houden met externe wet- en regelgeving (w.o. Wet Fido) en interne kaders (w.o. het Treasurystatuut). Op basis daarvan is het verstrekken van garanties of leningen alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak en moeten deze een prudent karakter hebben.

In de regelgeving is het begrip publieke taak ruim gedefinieerd. De gemeenteraad kan zelf binnen bepaalde kaders bepalen dat sprake is van een publieke taak. In de kern moet de gemeente een stimulerende taak op dit terrein voor zich weggelegd zien, moet het doel van de garantie of lening passen binnen het gemeentelijk beleid en moeten de eigen inwoners belang hebben bij betreffende taak. Aan het basisprincipe publieke taak kan derhalve worden voldaan.

Het tweede basisprincipe, het prudente karakter, houdt in dat garanties of leningen voorzichtig moeten worden verstrekt en niet gericht mogen zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Om dit te kunnen beoordelen moet de gemeente voldoende inzicht hebben in eventuele financiële risico's en (on)zekerheden van het project. Er zijn nog onzekerheden in de business case en bij de betrokken partners, waardoor deze beoordeling nog niet is gedaan.

Er kan geconcludeerd worden dat het verstrekken van een garantstelling of lening een mogelijk alternatief voor de oprichting van een revolverend fonds zou kunnen zijn. Een nadere uitwerking van en onderzoek naar de business case door de initiatiefnemers zal hiervoor moeten plaatsvinden.

Burgemeester en wethouders van Putten,

de secretaris,
mr. G.J. Pekelsma

de burgemeester,
H.A. Lambooj